

PASTORALĂ LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI 2024

† NICOLAE

din mila lui Dumnezeu

*Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii și
Mitropolit al Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi*

*Iubitului cler și dreptmăritorilor creștini din sfânta noastră Arhiepiscopie,
pace și nădejde neclintită de la Hristos Domnul cel Înviat,
iar de la noi arhierească binecuvântare.*

„Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia.” (1 Corinteni 15, 20-22)

**Preacucernici Părinți, Iubiți Credincioși,
Hristos a înviat!**

Dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să rostim din nou aceste cuvinte ce ne vestesc fiecăruia Învierea lui Hristos, minunea ce a schimbat soarta omului și a lumii, minunea ce a descoperit biruința vieții asupra păcatului, suferinței și morții, și șansa omului de a trece din viața aceasta la cea veșnică, după cum ne spune Sfântul Apostol Pavel: *„Iar Dumnezeu, Care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi prin puterea Sa”* (I Corinteni 6, 14).

Am petrecut cu toții zilele întristării din Săptămâna Sfintelor Patimi pentru a ajunge să ne vestim, în dimineața Învierii, minunea ridicării Domnului din mormânt. De aceea, se cuvine să reflectăm acum la semnificațiile Răstignirii, Morții și Învierii Mântuitorului Iisus Hristos.

Sfintele Evanghelii prezintă aceste evenimente ca împlinind cuvintele Mântuitorului, neînțelese de Sf. Apostoli: *„De atunci a început Iisus să le arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe de la bătrâni și de la arhierei și de la cărturari și să fie ucis și a treia zi să învieze”* (Matei 16, 21; Marcu 8, 31; Luca 9, 22). Sf. Chiril al Alexandriei descoperă sensurile Patimilor Celui fără de patimi: *Duc la moarte pe Dătătorul vieții. Și s-a făcut aceasta pentru noi, prin puterea și economia dumnezeiască mai presus de minte... Căci patima lui Hristos s-a prefăcut într-un mijloc de biruire a morții, și moartea Domnului s-a făcut începutul înnoirii omenirii spre nestrăciune și viață nouă. Purtând pe umeri lemnul pe care avea să fie răstignit, înaintează, fiind osândit de mai înainte la moarte și purtând această hotărâre asupra Lui numai pentru noi. Căci a luat asupra Sa osânda ce atârna cu dreptate asupra celor păcătoși, în baza Legii. Pentru că S-a făcut pentru noi blestem, căci „Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn,” după cum s-a scris (Galateni 3, 13).¹ Cel ce s-a coborât din cer, Fiul lui Dumnezeu după al cărui chip a fost omul creat, Cel ce s-a smerit pe sine chip de rob luând (Filipeni 2, 7), a acceptat până la sfârșit asumarea condiției umane. Păcatul lui*

¹ Sf. Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, PSB 41, p. 774.

Adam a însemnat înstrăinare de Dumnezeu, îndepărtare de Creator și de izvorul vieții, ceea ce a dus la moarte. În loc de viață deplină, omul s-a aflat sub osânda morții. Pentru ca moartea să nu mai aibă stăpânire, pentru vindecare de osândă, Hristos, Dumnezeu-omul, a primit răstignirea pe lemn: *Cel ce n-a știut de păcat S-a făcut blestemat pentru noi, ca să ne elibereze pe noi de vechiul blestem.*²

Prin jertfa și moartea Sa pe cruce, El ne arată cât de mult ne iubește. Prin această suferință, care aduce mântuire tuturor oamenilor, Hristos ne adevărește că a surpat peretele cel despărțitor dintre noi și Tatăl, după cuvintele Sf. Chiril al Alexandriei: *După ce s-au săvârșit toate împotriva Mântuitorului Hristos și El Și-a dat duhul pentru noi, de acum închinătorii lui Hristos vor avea să se îmbogățească în toată înțelepciunea, întru toată cunoștința și în tot cuvântul, primind cunoștința tainei Lui netulburată și liberă de orice umbră.*³ Hristos s-a aflat cu trupul în mormânt, dar cu sufletul S-a coborât la iad pentru a elibera pe cei ținuți de puterea morții. **Coborârea lui la iad este un eveniment de o importanță cosmică**, după cum învață Sfinții Părinți: *trupul cel preacurat al Domnului a fost așezat în pământ ca un far luminos și strălucirea lui de neoprit și splendoarea puternică a îndepărtat întunericul care domnea în iad și a luminat marginile pământului... Strălucind până la marginile pământului strălucirea divinității a omorât moartea și iadul... Și acum toate: cer și pământ și cele de sub pământ au primit lumina Sfintei Treimi. Prin căldura acestei lumini dumnezeiești omul, lumea și creația întregă sunt însuflețite, sărbătorind cu bucurie de nedescris.*⁴

Cel răstignit, mort și așezat în mormânt nou nu a fost ținut de moarte. Dăătorul Vieții, Viața prin fire, nu putea suporta stricăciunea. Cel ce s-a supus legilor firii noastre și a luat asupra Sa ultima consecință a păcatului, moartea, **a dat viață firii care avea nevoie de viață, firii noastre umane.**⁵ Acest lucru îl mărturisim împreună cu Sf. Vasile cel Mare: *Înviind a treia zi și cale făcând oricărui trup spre învierea cea din morți - că nu era cu putință a fi ținut sub stricăciune Începătorul vieții - făcutu-S-a începătură celor adormiți, Întâi născut din morți, ca să fie El Însuși începătorul tuturor în toate.*⁶ Iar împreună cu Sf. Ioan Gură de Aur: *Unde-ți este, moarte boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit... Înviat-a Hristos și viața stăpânește.*⁷

Preacucernici Părinți, Iubiți Credincioși,

Împărtășindu-ne de aceste tâlcuiri ale Sfinților Părinți, se cuvine să înțelegem că Moartea Mântuitorului este izvorul morții noastre pentru păcat, iar Învierea Lui, izvorul învierii noastre cu Hristos spre veșnicie. De acest lucru ne încredințază Sf. Apostol Pavel: *Așadar, dacă ați înviat împreună cu Hristos, căutați cele de sus, unde se află Hristos, șezând de-a dreapta lui Dumnezeu; Cugetați cele de sus, nu cele de pe pământ;*

² Ibidem.

³ Ibidem, p. 784.

⁴ N. Vasiliades, *Tainstvo smerti*, p. 182, la Metropolitan Hilarion Alfeyev, *Christ the Conqueror of Hell. The Descent into Hades from an Orthodox Perspective*, St. Vladimir's Seminary Press, 2009, p. 213.

⁵ Cf. Ibidem, p. 787-788.

⁶ *Liturgia Sf. Vasile cel Mare.*

⁷ *Cuvânt de învățătură al celui întru sfinți părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, în sfânta și luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învieri a lui Hristos, Dumnezeuul nostru.*

*Căci voi ați murit și viața voastră este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu (Coloseni 3, 1-3). Vestirea Învierii Domnului se cuvine să fie pentru fiecare creștin izvorul unei alte vieți, trăită împreună cu Hristos cel Înviat pentru noi și pentru a noastră mântuire. Cel ce crede în Înviere devine imitator al Celui Înviat, nu mai este ținut de păcat și moarte și dorește cele cerești: Faceți ceea ce a făcut și El, iubiți ceea ce El a iubit și, aflând într-un voi harul lui Dumnezeu, să iubiți în schimb firea voastră în El, căci precum El sărăcind nu a pierdut bogățiile Sale, smerindu-Se nu și-a micșorat slava și murind nu și-a pierdut veșnicia, așa și voi să călcați pe urmele pașilor Lui; să disprețuiți cele pământești ca să dobândiți cele cerești.*⁸

Vă îndemn pe toți, preoți și credincioși, să împărtășim cu frații noștri, în aceste zile ale Învierii, această nădejde a învierii noastre cu Hristos. Vestindu-ne unii altora că *Hristos a înviat!* să o facem cu sufletul plin de speranță că Domnul cel Înviat va aduce pace și bună înțelegere și lumii noastre!

Vă îmbrățișez în Hristos Domnul Cel Înviat și vă doresc sănătate și Sărbători fericite!
Adevărat a înviat!

Al vostru frate întru rugăciune către Dumnezeu,
 † **Mitropolitul NICOLAE**

Chicago, Praznicul Învierii Domnului, 2024

⁸ Sfântul Leon cel Mare, *Predici la Nașterea și Arătarea Domnului și la perioada Penticostarului*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2016, p. 182-183.